

PONUĐILI IM KREDIT I UZELI EURE ZA UČEŠĆE PA NESTALI

INTERNETSKE PREVARE *Tisuće eura
uplatili su Slavonci lopovima koji su
se predstavili kao francuski bankari*

Piše: IVANČICA LADIŠIĆ

Kredit ćemo realizirati nakon što uplatite učešće. Bila je to poruka koju je dobilo dvoje Slavonaca na kraju internetskih pregovora s, kako se predstavio, djelatnikom francuske banke. Dogovoreni novac, a riječ je bila o nekoliko tisuća eura, su uplatili i nakon toga "bankar" im se nije javio.

- To je 'pecanje podataka' putem elektroničke pošte, takozvani phishing. Prevaranti šalju lažne elektroničke ili tekstualne poruke kako bi saznali osjetljive podatke ili traže avansnu

uplatu novca. Poruke najčešće izgledaju kao da dolaze iz banaka, s popularnih društvenih mreža ili internetskih stranica za prodaju i kupnju - pojašnjavaju iz Hrvatske udruge banaka (HUB). Napominju da vjerodostojne organizacije, kao i banke u inozemstvu, nikad neće tražiti plaćanje unaprijed.

SUMNJIVI MAIL PRIJAVITE POLICIJI

Banke povremeno mogu poslati savjete ili informacije korisnicima koji u njoj imaju račun, no u poruci neće biti poveznica koja izravno vodi na stranicu internet-bankarstva. Neće poslati ni elektroničku poštu u kojoj traže

Oprez: Ponuda koja izgleda previše lijepo da bi bila stvarna najčešće nije stvarna

ČUDAN HRVATSKI JEZIK

■ Ako je poruka napisana hrvatskim jezikom koji izgleda kao da ga je preveo Google translator, treba je izbrišati. Ozbiljna tvrtka će ozbiljno prevesti poslovnu ponudu.

**OTKRILI 91 POSTO
PREVARANATA**

ŠTETA DO 100.000 KN
 MUP je u prvih šest mjeseci 2016. zabilježio 1389 prevara. Pronašli su 1289 prevaranata, odnosno 91 posto.

potvrdu podataka o računu. Neće tražiti gotovinu, nagovarati na kupnju skupih proizvoda ili na prebacivanje novca na drugi račun. - Dobijete li lažnu e-poruku, ne otvarajte poveznice, linkove ili privitke te nipošto ne otkrivajte podatke o internetskom ili mobilnom bankarstvu. Nemojte uplaćivati novac na nepoznati račun. Na mail ne treba odgovarati, nego ga treba izbrisati. Predložimo da prijavite sumnjivi mail policiji kako bi pomogli u sprečavanju prevara - savjetuju iz HUB-a. Žrtvama internetske prevare s

provedenom i autoriziranom transakcijom matična banka u većini slučajeva neće moći vratiti novac. Hrvatska udruga banaka pokrenula je edukativnu stranicu www.sigurnostnainternetu.hr na kojoj su korisne informacije o vrstama prijevare i kako se od njih zaštititi. I policija često upozorava na ovakve i druge prevare.

OTKLUČAVANJE DO 1000 EURA

Mobiteli i tableti zapravo su mala računala te ih isto treba zaštititi jer su u većoj opasnosti nego "velika". Policija je u prosincu objavila

nastavak međunarodne borbe protiv ransomwarea, odnosno traženja otkupnina za privatna računala koja su prevaranti zaključali. Na stranici www.nomoreransom.org su detaljnije informacije što je ransomware i kako se zaštititi, a žrtve mogu pronaći alate koji će im pomoći da besplatno dekriptiraju svoje blokirane uređaje. Slične prevare u siječnju je policiji prijavilo više građana. Malver, zlonamjerni softver zaključao im je mobilni i prevaranti su tražili do 1000 eura kako bi ga otključali. Policija preporučuje da se na mo-

bitel instaliraju samo aplikacije sa službenih internetskih trgovina. Posebno savjetuju da se za mobilno bankarstvo ne koristi uređaj na kojem su modificirane sigurnosne postavke jer se tako puno lakše zaobilaze sigurnosne kontrole.

KARTICA NIJE ZA FOTOGRAFIRANJE

Bilo je i puno prevara vezanih uz kupnju preko internetskih oglasnika. Navodni kupac tražio je od prodavača fotografiju kartice računa. Umjesto da mu na račun uplati, "kupac" ga isprazni pomoću sigurnosnih brojeva na kartici.

BANKE NE TRAŽE LOZINKE

Traženje broja računa, pina za karticu ili neke lozinke u pravilu je dokaz da je s druge strane računala prevarant. Banke nikad takve podatke ne traže elektroničkom poštom.

PRIJETE I ŽELE 'NA BRZAKA'

U lažnim mailovima često piše 'Moramo potvrditi informacije o vašem računu' ili 'Odmah uplatite iznos'. Time vas žele natjerati da odgovorite smjesta i bez razmišljanja.

ADRESE SU POPUT PRAVIH

Prevaranti mail često šalju s adrese koja je vrlo slična onoj službenoj vaše banke, ali razlika postoji. Lažna poruka obično nije naslovljena na ime, nego s 'Cijenjeni korisniče'.

PROVJERITE 'PRIJATELJE'

Kad se prijatelj javi iz inozemstva očajničkom porukom da su ga opljačkali i da mu hitno pošaljete novac, prvo provjerite s njegovom obitelji je li uopće na putu.